

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕЖИСУРА ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ

Спеціальність	В6 Перформативне мистецтво	
Спеціалізація	В6.01 Сценічне мистецтво	
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво (“Режисура драматичного театру”, “Режисура театру ляльок”)	
Курс	1 - 4	
Семестр	1 - 8	
Обсяг дисципліни (години / ЄКТС)	1440 годин / 48 кредитів ЄКТС	
Статус дисципліни (обов’язкова / вибіркова)	Обов’язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім’я, ім’я по батькові	Петренко Лілія Володимирівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	-
	Посада	Старший викладач кафедри майстерності актора та режисури драматичного театру
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%20%D0%9F%D0%95%D0%A2%D0%A0%D0%95%D0%9D%D0%9A%D0%9E.pdf liliia.petrenko@num.kh.ua
Анотація	Дисципліна розкриває режисуру як мистецтво творення цілісного сценічного світу, де думка набуває форми через дію, образ і ритм. Курс формує здатність концептуально мислити виставою, інтерпретувати драматургію та організовувати живий процес взаємодії актора, простору й часу. Поєднуючи теоретичну глибину з практикою постановки, дисципліна розвиває авторське бачення, аналітичну точність і художню інтуїцію режисера. Це ключ до професії, де ідея перетворюється на сценічну реальність, здатну впливати, хвилювати й визначати обличчя сучасного театру.	

<p>Мета дисципліни</p>	<p>Процес освоєння теоретичних і практичних засад класичної режисури; опанування основ майстерності актора, засвоєння різних методик репетиційного процесу, відпрацювання умінь роботи над своренням і втіленням задуму вистави, написання постановочного плану, організації та ведення усього постановочного процесу.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні.</p> <p>ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.</p> <p>ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.</p> <p>ПРН05. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.</p> <p>ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації).</p> <p>ПРН08. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.</p> <p>ПРН09. Обирати оптимальні художньо-виражальні (акторсько-виконавські, хореографічно-пластичні, музично-вокальні) та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проекту).</p> <p>ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.</p> <p>ПРН11. Організовувати, планувати та провадити сценічну діяльність.</p> <p>ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.</p> <p>ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори мистецтва з урахуванням історичного контексту.</p> <p>ПРН15. Знати основні закони психології творчості.</p> <p>ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефаківцям.</p> <p>ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН 18. Провадити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.</p> <p>ПРН 19. Вміти організовувати та керувати професійним</p>

	розвитком осіб та груп, розробляти та реалізовувати творчі проекти; аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.
Загальні компетентності	<p>ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.</p> <p>ЗК07. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК09. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.</p> <p>СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.</p> <p>СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.</p> <p>СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.</p> <p>СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.</p> <p>СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів (акторсько-виконавськими, хореографічно-пластичними, музично-вокальними) при створенні сценічного твору.</p> <p>СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.</p> <p>СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.</p> <p>СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.</p> <p>СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.</p> <p>СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.</p> <p>СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).</p> <p>СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.</p>

	<p>СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.</p> <p>СК15. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.</p> <p>СК16. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.</p> <p>СК17. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва; до взаємодії із представниками інших творчих професій.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>I курс.</p> <p>Тема 1. Введення у професію</p> <p>Тема 2. Театр як творчий процес.</p> <p>Тема 3. Режисерські школи минулого і сучасності.</p> <p>Тема 4. Особливості створення художнього образу в драматичному театрі.</p> <p>Тема 5. Елементи сценічної дії.</p> <p>Тема 6. Сценічний етюд та його значення у розвитку виконавських навичок та навичок режисури.</p> <p>Тема 7. Поняття про тему, конфлікт та ідею етюду.</p> <p>Тема 8. Розвиток навичок органічної дії в роботі над етюдом.</p> <p>Тема 9. Поняття про дію та засоби її реалізації и етюді.</p> <p>Тема 10. Робота над етюдом за темою художнього твору.</p> <p>Тема 11. Поняття про дію та контрдію.</p> <p>Тема 12. Конфлікт - основа розвитку дії.</p> <p>Тема 13. Поняття про подію та її значення в організації дії.</p> <p>Тема 14. Розробка режисерського аналізу та задуму етюду (основні елементи постановочного плану).</p> <p>Тема 15. Спрямованість етюду: над завдання, наскрізна дія етюду.</p> <p>Тема 16. Принцип вибору теми для режисерського етюду та його ідейно-тематичний аналіз (тема, конфлікт, ідея, жанр).</p> <p>Тема 17. Композиція етюду.</p> <p>Тема 18. Поняття про архітектоніку як логіку розвитку конфлікту.</p> <p>Тема 19. Пластичне та просторове вирішення етюду.</p> <p>Тема 20. Елементи художньої виразності та їх роль у розкритті ідейного змісту етюду.</p> <p>II курс.</p> <p>Тема 21. Драматургія - першооснова вистави.</p> <p>Тема 22. Режисерський аналіз драматургічного твору (ідейно-тематичний аналіз п'єси, дійовий аналіз п'єси, архітектоніка драматургічного твору).</p> <p>Тема 23. Основний драматургічний конфлікт і співвідношення дійових осіб в цьому конфлікті.</p> <p>Тема 24. Наскрізна дія та розміщення персонажів п'єси по відношенню до мої (розвиток дії та контрдії).</p> <p>Тема 25. Літературно-сценічна історія твору. Іконографічний матеріал.</p> <p>Тема 26. Головні розділи постановочного плану та їх значення в роботі над виставою.</p> <p>Тема 27. Обґрунтування вибору п'єси.</p> <p>Тема 28. Режисерське бачення вистави (експлікація): спрямованість вистави, система образів, інтерпретація дії.</p> <p>Тема 29. Художньо-образне вирішення вистави.</p>

Тема 30. Музично-шумове вирішення вистави.
Тема 31. Принцип вибору твору для інсценізації, правила та вимоги.
Тема 32. Дійовий аналіз твору, вибраного для інсценівки.
Тема 33. Створення інсценівки.
Тема 34. Ідейно-тематичний аналіз інсценівки.
Тема 35. Робота над інсценівкою.
Тема 36. Використання засобів художньо-образної виразності у режисерському вирішенні інсценівки.
Тема 37. Придбання навичок самостійної роботи з виконавцями над втіленням режисерського задуму.
Тема 38. Особливості розподілу ролей.
Тема 39. Корегування інсценівки відповідно з розробкою режисерського задуму.

III курс.

Тема 40. Сценічне втілення драматичного твору.
Тема 41. Режисерський аналіз п'єси.
Тема 42. Вибір уривку, акту, створення композиції за мотивами багатоактної п'єси.
Тема 43. Визначення над завдання та наскрізної дії вистави.
Тема 44. Розповідь про загальні художні риси майбутньої вистави.
Тема 45. Розробка постановочного плану вистави.
Тема 46. Етапи створення вистави.
Тема 47. Організація репетиційного процесу.
Тема 48. Робота режисера з акторами. Застільний період.
Тема 49. Практичні нариси майбутньої вистави.
Тема 50. Жанрові особливості майбутньої вистави.
Тема 51. Образ вистави.
Тема 52. Атмосфера і темпоритм вистави.
Тема 53. Художнє рішення вистави.
Тема 54. Робота режисера з актором.
Тема 55. Методи роботи режисера з акторами.
Тема 56. Формування колективу «одномумців» шляхом репетиційної роботи.
Тема 57. Особливості взаємодії вистави і глядача.

IV курс.

Тема 58. Втілення ідеї вистави через актора.
Тема 59. Робота з художником над створенням вистави.
Тема 60. Специфіка репетиційного процесу.
Тема 61. Особливості створення сценічного ансамблю.
Тема 62. Виробничий процес у театрі.
Тема 63. Організація та планування театрального виробництва у театрі.
Тема 64. Робота технічних цехів у театрі.
Тема 65. Робота над виставою у професійному театрі та формування професійних якостей режисера-постановника
Тема 66. Вибір п'єси та узгодження її з репертуарною політикою театру.
Тема 67. Укладання календарного плану та графіку роботи над виставою.
Тема 68. Формування постановочної групи.
Тема 69. Розподіл ролей та робота з акторами.
Тема 70. Робота режисера з художником над втіленням сценічного задуму.

	<p>Тема 71. Робота з композитором над музичним оформленням вистави.</p> <p>Тема 72. Організація репетиційного процесу.</p> <p>Тема 73. Форми та засоби контролю за виготовленням оформлення, реквізиту, костюмів, тощо в майстернях театру.</p> <p>Тема 74. Монтувальні, світлові та шумові репетиції.</p> <p>Тема 75. Організація перегляду та здачі вистави Художній раді театру.</p>
Види занять	Практичні заняття, індивідуальні заняття, самостійна робота
Методи навчання	Словесний метод (лекція-знайомство з дисципліною і специфікою роботи, подача теоретичного матеріалу, індивідуальні бесіди зі здобувачами вищої освіти); метод демонстрацій; практичні групові заняття; практичні індивідуальні заняття; відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); виконання творчих завдань; самостійна робота здобувачів вищої освіти.
Форми, методи та критерії оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (max 60 балів): робота на практичному занятті, зокрема виконання практичних завдань.</p> <p>Семестровий контроль (max 40 балів): екзамен (усна відповідь на білет, який складається з двох питань).</p> <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p> <p>На першому занятті викладач інформує здобувачів про умови оцінювання. Критерії оцінювання наведено за посиланням: https://drive.google.com/file/d/1OUcEjSrbSoltbzCnbGemRaIFrEHaK67-/view?usp=drive_link</p>
Особливості політика дисципліни	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: Zoom, листування через e-mail, посилання на google-диск.</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності.</p>

**Рекомендовані джерела
інформації**

- Василько, В.С. (1967). Фрагменти режисури. – Київ: Мистецтво.
- Веселовська, Г.І. (2014). Сучасне театральне мистецтво : навч. Посіб. – К. : НАКККіМ.
- Гринишина, М. (2019). Синтетичний театр ; Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. — Київ : Фенікс.
- Клековкін, О. (2012). THEATRICA : лексикон. Київ: Фенікс.
- Крег, Е.Г. (1974). Про мистецтво театру. – Київ.: Мистецтво.
- Липківська, А. (2007). Світ у дзеркалі драми. Київ: Вид-во «Кий».

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Режисура драматичного театру», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського Протокол № 1 «3» вересня 2025 р